

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ renuntiatio beneficio sit simonia. punct. 17.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

Quæ renunciatio beneficii sit Simonia.

SUMMARIUM.

- 1 Ad validam licitamque renunciationem requiritur consensus superioris eam acceptantis.
- 2 De quibus beneficiis hac doctrina procedat.
- 3 Nullus præter Pontificem admittit potest resignationes beneficiorum sub conditione.
- 4 Hac resignatio in manibus ordinarij simoniam contrahit.
- 5 Contrarium probabilitate non caret.
- 6 Relicta illa conditione probabilis est ordinarij beneficium illud liberè conferre non posse.
- 7 Potest resignans ob crimen commissum beneficio ad ordinario priuari.
- 8 Resignatio liberè facta admitti potest ab ordinario.
- 9 Resignans beneficium in manibus ordinarij cum intentione, ut certa persona conferat, idque petatur, tenent plures esse simoniam.
- 10 Probabilis est neque esse simoniam, nec prohibitum, si non deducatur in pactum.
- 11 Resignationes reciproca non habent locum coram ordinarijs.
- 12 Non valet resignatio coram ordinario in favorem tertie persone sub titulo permutationis, cum tamen illa tertie persona nullum habeat beneficium permittendum.
- 13 Potest ordinarij iuxta probabilem sententiam admittit resignationem beneficiorum factam cum reservatione pensionis.
- 14 Non potest ex alio consensu præter Pontificem resignans obligare resignatarium, ad aliqua onera subeunda.
- 15 Item est Simonia, si resignans, petat à resignatario solutionem expensarum, quas fecit in tali beneficio acquirendo, nisi Pontifex consentiat.

Renunciatio, ut omnes admittunt est libera beneficii cessatio. Et est multiplex, alia purè, & absolute, alia sub conditione, alia in favorem tertij, alia cum reservatione pensionis. De omnibus iis videndum est, quid ad sui valorem, & ad vitandum simoniam sit requisitum.

1. Indubitatum est apud omnes requiri ad validam & licitam renunciationem consensum superioris eam acceptantis, cap. admonet. cap. quod in dubiis, cap. nisi cum pridem, & cap. fin. de Renunciat. cap. Denique 6. q. 3. & cap. 1. 17. quest. 2. alia, ut probabilior sententia tenet beneficium nondum vacat etiam quoad ipsum renunciantem, sed verum illius possidet titulum, & ius donec ea renunciatio à superiore fuerit admissa: ita Abbas in cap. ad aures numer. 7. de iis que vi, & in cap. quod Dei timorem. De statu Monach. num. 4. ubi dicit contra glossam tenere omnes ferè doctores. Felin. in cap. in nostra de Rescript. corol. 34. Couar. lib. 1. var. cap. 5. numer. 6. & alij innumeri; quos refert, & sequitur Garcia de benef. 11. part. cap. 3. §. 3. n. 123. Poterit tamen superior ob delictum commissum à resignante cum beneficio priuare, & alteri conferre, ut tradit Innocent. in cap. quod in dubiis n. 2. per textum ibi: Abbas in dicto cap. quod Dei timorem num. 4. Rota dec. 3. & 4. in antiquiorib. Petr. Greg. cap. 31. de benef. num. 11. Garcia supra n. 230.

2. Hac vero procedunt de beneficiis iam pacificè acquisitis, licet nondum possessis. Nam si beneficium litigiosum sit propter non desideratam, & iuris dubietatem, superioris autoritas non desideratur, cap. De integram restitut. & tradit Abbas dicto cap. quod in dubiis num. 4. Flamin. de resignat. benef. lib. 7. quest. 1. num. 104. & n. 105. Zechius de benef. & pensionib. cap. 13. num. 2. limitat. 6. Garc. 11. part. de benef. cap. 3. §. 3. num. 249. & alij ab eisdem relati. Similiter etiam si beneficium nondum sit acquisitum, sed solum sit ius ad illud poterit abque superioris autoritate renunciari: Vnde poterit electioni, præsentationi, & nominationi de re facte renunciare, cap. ad audientiam 2. de Rescript. & cap. sanè de renunciat. & docet glossa & doctores, in c. si electio de electione in 6. Innocent. in dicto cap. quod in dubiis, & ibi doctores Lambertin. de iure paroniar. lib. 3. quest. 5. art. 5. Flamin. pluribus relatis lib. 3. de resignat. benef. q. 1. à n. 74. & lib. 2. q. 23. & alij, quos sequitur Garcia 11. p. de benef. cap. 3. §. 3. n. 247. & n. 251. optime explicat quis sit superior, qui resignationes simplices, & abque vlla conditione potest admittit, & statuit cum variis doctoribus esse eum; qui potestatem habet instituendi, & destituendi ut Pontifex, legatus à latere, Episcopus, & capitulum sede vacante & denique qui Episcopalem habet iurisdictionem.

3. Quod si beneficium sub conditione aliqua resignandum

sit, tenent doctores omnes nullam præter Pontificem posse admittit resignationes factas sub conditione, ut alteri dent beneficium, siue beneficio pensio imponatur, siue non. Ratio est; quia Episcopus non potest denuo beneficia conferre, nisi prius vacent iuxta cap. unic. de rerum permutat. in 6. & Clem. unic. eodem tit. At beneficium resignatum sub illa conditione non vacat, quousque alteri conferatur. Ergo.

4. Difficultas est: an hæc resignatio in manibus ordinarij facta contineat simoniam? Communis est sententia simoniam esse saltem ex iure Ecclesiastico, præcipue post constitutionem Pij V. 8. quæ incipit, *quanta Ecclesie Dei*, quam refert, & late explicat Flamin. de resign. lib. 5. q. 6. & lib. 14. q. 3. n. 12. Garcia pluribus relatis 11. p. cap. 3. §. 2. n. 152. & 154. Ratio est, quia omnis pactio in spiritualibus est prohibita ob simoniam vitandam cap. fin. de Pactis: eum autem in præsentis sit prohibita hæc pactio coram ordinario, sit simoniacam esse talem pactio.

5. Verum contrariam sententiam, scilicet simoniam in tali resignatione non committi, probabilitate non caret: tenet Couarru. lib. 1. var. cap. 5. num. 5. Stalleus de literis gratiar. tit. de variis modis vacationis Resignationis modus. 8. & seq. Zetola in præf. Episc. 1. p. verò renunciatio §. 2. & 3. verò 10. Quintana Duenas lib. 2. Ecclesiast. à num. 19. & que ad 28. Duaren. de benef. lib. 8. c. 2. §. quomodo beneficium in fine. Prob. bus ad Monachum in c. 2. de effilegati in 6. n. 5. & c. Nullus de temporib. ordinat. n. 20. & inclinat Lessius lib. 2. c. 35. n. 86. Valco. disp. 6. quest. 16. p. 3. verò secunda circumstantia. Valg. de benef. c. 2. §. 4. dub. 7. & alij ab eisdem relati. Ratio est quia in præsentis non arctatur ordinarij ad acceptandam renunciationem, ac proinde ibi nulla intrinsecus pactio, neque aliquid pretio æstimabile pro quo renunciatio fiat. Item hæc renunciatio in constitutione Pij V. non prohibetur, ut simoniacæ.

6. Sed inquirens, poterit ordinarij relicta illa conditione beneficium liberè conferre? Probabilis est non posse: ut Rebuff. de resignat. conditiona. num. 7. & seq. Gueter. conf. 42. de Simonia num. 8. Svat. cap. 3. §. 5. num. 11. Lessius lib. 2. c. 35. num. 68. Garcia pluribus relatis 11. part. de benef. c. 3. §. 2. num. 155. Ratio est, quia actus factus sub vna conditione & modo, non potest quoad vnam partem admitti, & non quoad aliam: sed totus recipi, vel reici, leg. Aurelius 28. §. ius quest. ff. de liberat. legata. Et hæc conclusio à fortiori post constitutionem Pij V. 8. in qua facultas auferatur ordinario admittendi quilibet resignationes conditionatas, imo & simplices nisi illorum qui senio confecti, aut valetudinarij, aut corpore impediti sint, vel vitiosi, aut criminis obnoxii, censurisque Ecclesiasticis irretiti, aut nequeunt, aut non debent Ecclesie, vel beneficio inservire, seu qui vnum aliud, vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contingerit promovendi, religionem quoque ingredi, vel matrimonium contrahendi; si statim postea id re ipsa exequantur, vel qui ob capitales inimicitias non audent in loco beneficii residere secuti, vel denique si casus aliquis acciderit ex contentis in constitutione Innocent. III. de dimittendis cathedralib. Ecclesijs, qui ceteri ad supradictos casus referuntur, ut constat potest ex Flamin. Parisio late explicante hanc oullam Pij V. lib. 5. q. 10.

7. Dices: Saltem sic resignans poterit ab ordinario priuari beneficio ob crimen commissum in renunciatione. Respondeo posse, si cognoscatur, & probetur non ignoranter fecisse: ita Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 14. n. 86. fin. Svat. lib. 4. cap. 3. §. 5. n. 14. at tunc non prouidet beneficium ab ordinario tanquam vacans ex resignatione, sed prouidet tanquam vacans ex priuatione penali: & ita intelligi debet Flamin. Parisius lib. 1. de resignat. quest. 3. num. 65. dicens scilicet resignantem beneficium contra stylium curie posse ab Episcopo renunciationem acceptari, & alteri beneficium prouideri, scilicet in penam illius renunciationis: ac proinde cognita causa, & seruato ordine iuris.

8. Resignatio liberè facta, & abque signatione persona existente aliqua ex supradictis conditionibus assignata à Pio V. admitti potest ab ordinario, & ex eius consensu valida est, & firma, poteritque beneficium sic vacans prouideri cui voluerit, modo tamen non conferat suis, aut resignans consanguineis, affinis, aut familiaribus. Ita enim præcipitur in supradicta constitutione, & quidquid contra, vel præter attentatum fuerit, id totum) ait Pontifex) ex nunc virgi, & affectus decernimus non habere, & alijs penis collatores afficiuntur. Hanc constitutionem (ait Garcia) 11. part. de benef. cap. 3. §. 2. num. 179. non bene seruati in Hispania, ubi præcedit eam non esse receptam, sed esse ab ea supplicatum saltem quoad illud de non conferendis beneficiis religiosis consanguineis, affinis, aut familiaribus collatorum, vel resignantium, & in super addit se audisse ita fuisse per Consilium Regis scriptum Episcopo. Quod autem hæc supplicatio impolia à lege suspendat interim eius executionem, donec secunda iussio suscipiat, docet Francis. de Solla, super constitutione Clement. perueniat, docet Francis. de Solla, super constitutione Clement. VIII. de largit. muner. Regular. interdict. §. 13. n. 109. & 111. & VIII. de largit. muner. Regular. interdict. §. 13. n. 109. & 111. & alij circa constitutionem Pij V. de consensu, etio contra tenet Man.

Man. Rodrig. *gg. regul. tit. 9. c. 6. art. 7. Gab. Vasq. l. 2. t. 2. disp. 156. n. 43. & Lorca disp. 20. de legibus.*

9. Solum est difficultas; an resignans liberè beneficium in manibus ordinarij, & ab illo supplicans, ut alicui certæ personæ beneficium conferat, vel ea intentione resignans, faciat contra dictam constitutionem: dicitur enim ibi: Caveant autem Episcopi, & alij prædicti. Itemque omnes electores, præsentatores & patroni tam Ecclesiastici, quam laici quicumque sint, ne verbo quidem, aut nutu futuri in huiusmodi beneficiis, & officiis successores ab ipsis resignantibus, aut aliis eorum significatione, vel hortatu designentur, aut de iis assumendis promissio inter eos, aut intentio quâlibet intercedat. Prohibetur ergo quælibet designatio, & intentio inter conferentem, & resignantem de dando beneficio certæ personæ. Respondet Suar. *lib. 4. cap. 35. num. 17.* prohiberi quidem resignationem factam cum intentione manifesta conferenti, ut de ut certæ personæ, etiam si pactum non interueniat: & consentit Man. Rodrig. *tit. sum. cap. 60. num. 1.* cum glossa in *c. part. 1. verbo dimittere* *verf. dum tamen suis terminis sit contenta, de officio delegari.* Gomez in *Rubr. de triennali possessore, questione decima sexta num. 3. & 4. Rebuff. in praxi benef. de resignat. pura, in princ. & in capis. de resignat. conditionali: num. 4.*

10. Ego verò dicendum existimo cum communiori sententia non esse simoniam, nec prohibitam resignationem factam coram ordinario ea intentione, spe ac supplicatione, ut deur certæ personæ, modo tamen non deducatur in pactum ita Nauar. *sum. c. 23. num. 107. & consil. 11. & 38. de Simonia Petr. Gregor. de benef. c. 28. n. 7. Ioann. Gutier. canon. 99. lib. 2. q. 23. n. 75. Azor. lib. 7. cap. 21. q. 3. & cap. 27. q. 6. Flamin. Parisius lib. 12. de resignat. quest. 6. à numer. 3. Garcia. 11. part. de benef. cap. 3. num. 161. & alij innumeri ab eisdem relati. Dicunt enim ij doctores præcipue Nauar. *consil. 38. num. tertio. Flaminius supra, & Garcia supra num. 184.* in supradicta constitutione solum prohiberi resignationem, & intentionem in conuenientem tacitam, aut expressam deducam.*

11. Pro maiori intelligentia superioris doctrinæ infero. Primo non habere locum coram ordinario resignationes reciprocas, sed esse, & puniri ut in *Simoniacas*. Resignationes reciprocas voco illas, in quibus resigno beneficium meum in fauorem tu nepotis, & tu in fauorem mei resignas: nam licet ibi quædam permutatio videatur adesse, est tamen mixta cum resignatione in fauorem, quæ ordinariis omnino est prohibita, ut ex dictis constat, & tenet expressè Lessius *lib. 2. de iustit. cap. 35. dub. 14. num. 87.* Suarez *lib. 4. cap. 35. num. 18.* Flamin. Parisius alijs relatis *de resignat. lib. 14. quest. 4. n. 3.* Idem est dicendum de renunciatione triangulari: v. g. Renuncio meum beneficium Petro, ut Petrus renunciet suum Paulo, & Paulus suum mihi, fieri enim potest, ut beneficium meum sit commodius Petro, & Petri beneficium Paulo, & Pauli beneficium mihi. Quod autem hic interueniat simonia probatur, *ex cap. tua nos de Simonia cap. fin. de Pænit. vbi in beneficiis omnis pactio, omnique conuentio debet omnino cessare, quando de iure non inest, sed in permutacione supradicta est pactio obligans ad id quod de iure non inest. Nam primus obligat secundum, ut resignet in fauorem tertij, & secundus tertium, ut resignet in fauorem primi: & ita tenet Nauar. *lib. 5. consil. consil. 22. de Simonia. Flamin. de resignat. lib. 14. quest. 7. num. 63.* Lessius libro secundo, *cap. 35. dub. 14. numero octagesimo octauo, Suarez libro quarto, cap. 35. numero decimo octauo, Garcia multis relatis 11. part. cap. 4. numero vigesimo primo.* Aduertit tamen Lessius, & Suar. censet probabile; esto hæc resignationes fieri non possint coram ordinario, posse tamen duplici permutacione fieri, ut si ego permutem meum beneficium cum beneficio Petri, & habito beneficio Petri permutem cum Paulo: sic enim Paulus habebit beneficium Petri, quod sibi est commodum, & Petrus meum, quod sibi est commodum, & ego Pauli, quod commodum mihi.*

12. Secundò infero; an valeat resignatio à te facta coram ordinario in fauorem tertie personæ sub titulo permutacionis, cum tamen illa tertia persona nullum habeat beneficium permutandum. Et respondeo cum communiori sententia non valere ex vlla parte: ita expressè Lessius *lib. 2. cap. 34. dub. 16. num. 100.* Azor. *lib. 7. cap. 29. quest. 16. & cap. 30. q. ultim.* Suarez libro quarto, *cap. 35. num. 20.* Garcia 11. part. *de benef. cap. 4. numer. 10.* & ratio est; nam si tu cognoscis alium non habere beneficium, non intendis permutare, sed resignare in fauorem, quam tamen resignationem, nequit ordinarius admittere: si tu bona fide renuncias, putans alium habere beneficium permutandum, decipieris grauitet, & error dat causam contractui, ac proinde reddit illum irritum, & nullum. Video tamen Rebuff. in *praxi. quest. de permutat. num. 14. & 15.* sentire validam esse renunciationem, & collationem, posse tamen resignantem verum beneficium agere, ut sibi permutatio adimpleatur, vel ut sibi reddatur beneficium, quod renouit. Sed quod diximus est tenendum.

13. Tertio infero posse ordinarij iuxta probabilem sententiam

admittere renunciationem simpliciter factam de beneficio cum reservatione pensionis, quia secundum probabilem sententiam superiori puncto tractatam potest ordinarij ex causa imponere beneficium pensionem: sed quia probabilius est ex recepta consuetudine, & stylo curiæ non posse Episcopum pensionem imponere, ea de causa neque potest beneficij renunciationem admittere cum illa reservatione, & docet expressè Suar. *lib. 4. c. 55. num. 12. Lessius lib. 2. cap. 34. dub. 38. & c. 15. dub. 14. num. 9.*

14. Infero quartò responsum illius questionis, an sine manifestatione superioris (qualis est solus Pontifex) possit resignans cum reservatione pensionis obligare resignatarij ad aliqua onera admitenda v. g. v. fidei iussorem secularem, vel aliquam hypothecham assignet, vel illi anticipatè soluat, tunc enim resignatarij futurum tardum in soluendo. Et dicendum est esse simoniacum contractum; quia obligat resignatarij ad id quod de iure non inest, eique ex vi resignationis onus pretio æstimabile imponitur: Lessius *lib. 2. cap. 34. dub. 15. n. 93.* Suar. *lib. 4. cap. 35. num. 23. in fine.* Quæ resolutio ita vera est, ut etiam ordinarij commissionem haberet imponendi pensionem adhuc huiusmodi contractum approbare non possit: ita Suarez *supra.* Vnde pensio sic constituta possit non solui, & beneficium tanquam vocans propter simoniam impetrari, ut bene dicit Lessius *lib. 2. num. 93.* Verum si post constitutum pensionem obligatur resignatarij ad hæc onera, dicendum est simoniam non committi, neque in foro exteriori debere præsumi, sed potius præsumi debet liberè se obligasse: ita tradit Flamin. *cum communi sententia lib. 14. quest. 7. à num. 53.*

15. Infero quintò simoniam committere resignantem beneficium, & petentem à resignatario solutionem expensarum, quas in eius acquisitione fecit: colligitur *ex cap. super hoc de renunciat. & cap. cum pridem de Pænit.* & tenet Lessius *supra num. 94.* & Suarez *n. 29.* & Flamin. *lib. 14. de resignat. quest. 7. num. 1. cum alijs.* Ratio est, quia petita quod onus, quod de iure non inest resignationi, non enim resignatio cum afferit illas expensas, sed expensæ factæ sunt ante resignationem in acquisitione beneficij. Ergo beneficium nequit dari cum aliquo speciali onere, quod non daretur, si beneficium illis expensis acquisitum non esset; non enim ob hanc rationem plaris debet æstimari, sicut si possessionem domus multis expensis obtineres, non ob id citius vendere posses, quam si nullis tibi expensis stetit.

PUNCTVM XVIII.

Quæ resignatio confidentialis Simonia sit?

SVMMARIVM.

1. Optime traditur in Bullis Pij IV. & Pij V.
2. An sola resignatio beneficij, cum accessu, v. gressu, & ingressu, an etiam permutatio in supradictis Bullis prohibetur? sub distinctione respondetur.
3. Quid si resignes cum intentione, ut resignatarij iterum conferat, & resignet tuo nepoti? Affirmant aliqui non esse simoniam, si non deducatur in pactum.
4. Probabilius est oppositum, si intentionem resignatario manifestes.
5. Resignans beneficium cum conditione, ut tibi pensio soluat, solum esse Simoniam tenent plures.
6. At probabilius censeo esse Simoniam confidentialem.

1. **T**ota difficultas est in explicatione constitutionis Pij IV. incipient. *Romanum, &c. quæ est 109. in Bullario data 17. Kalend. Nouemb. anno 1564.* & in explicatione constitutionis Pij V. incipientis, *intolerabilis data Kalendis Iulij anno 1569. quæ est 87. in ordine,* cuius tenor refertur à Nauar. *c. 23. n. 100.*

Materia his constitutionibus prohibita ob Simoniacam prauitatem, est tantum beneficium Ecclesiasticum. Vnde pensio, & quodlibet aliud sub nomine beneficij propriè non comprehenditur etiam si resignetur cum accessu, vel regressu, vel alio quouis modo Simoniaco non prohibetur, nec punitur in his constitutionibus, ut notauit Suar. *lib. 4. c. 43. num. 4.* Personæ verò, circa quas versatur hæc prohibitio, sunt resignantes beneficia, & illa sic acceptantes, deinde collatores, & electores præsentatores, &c. illorum beneficiorum sic vacantium.

Tertio actiones prohibita in iis constitutionibus sunt resignationes cum accessu, regressu vel ingressu ad beneficium, & quælibet alia resignationes, & receptiones beneficij cum reservatione pensionis, vel fructus facta alij. Quibus verbis significatur resignantem non omnino, & absolute beneficium dimittere: sed velle sibi retinere aliquid ius, ut aliquando possit repetere, & accipiens teneatur reddere. Accessus enim vocatur, si mihi impedito ob ætatem, vel alia de causa præ-